

Parohia „Înălțarea Domnului”

Str. Crinilor 45, Pașcani, jud. Iași
@ inaltareadomnului.pascani@gmail.com

Preot paroh: Marius Ionuț Tabarcea

+40 745 776 456

Bucurați-vă!

„Bucurați-vă în nădejde; în suferință fiți răbdători; la rugăciune stăruiviți.” (Romani 12, 12)

Anul III • Nr. 19 (67) • 12 iunie 2022

Publicație editată și distribuită gratuit de Parohia „Înălțarea Domnului” Pașcani, Protopopiatul Pașcani

Sărbătorile, izvor de bucurie

Cine este Duhul Sfânt?

Preot Eugen Tănăsescu | Doxologia.ro

Teologic, Biserica numește Rusalii-le ca fiind *Pogorârea* Duhului Sfânt. Nu *coborârea*. Deși în relația biblică a acestui moment istoric se spune că peste Apostoli „au șezut” limbi de foc (simbolizate de frunzele de nuc sau tei binecuvântate la slujba de Rusalii), nu este vorba de o simplă coborâre din cer a Duhului, manifestată sub arătarea focului (element primordial ce simbolizează energia, lucrarea, crearea lumii).

Deși termenul „pogorâre” are și sensul de coborâre, nu este doar atât. Teologic, „pogorârea” este mai bine înțeleasă dacă ne referim la un termen înrudit: pogorământul. Adică renunțarea la o anumită regulă, cu scop de apropiere, de suprimare a unei distanțe, dată de o etichetă sau o ierarhie. Astfel, Rusaliiile sunt momentul în care Dumnezeu își împlinește promisiunea de a fi pururi cu noi, oamenii, prin Duhul Sfânt pe care îl trimite în lume, întemeind Biserica Sa. Tocmai de aceea preoții, ca unii ce sunt slujitori și purtători de Duh Sfânt, sunt chemați să se pogoare permanent, cu dragoste, peste comunitatea credincioșilor, trecând peste considerentele lumesti ale etichetei.

Practic, este vorba de unirea Duhului

Sfânt cu firea umană, rod al Întrupării lui Hristos Care, Dumnezeu fiind, unește firea divină cu cea umană. Prin aceasta, umanitatea se face părtașă dumnezeirii, iar pogorârea la om a lui Dumnezeu, prin Duhul Sfânt, este o desăvârșire a creației omului.

De aceea, este mai mult decât necesar să cunoaștem cine este Duhul Sfânt, a treia Persoană a Sfintei Treimi, numită așa chiar de către Iisus Hristos, Care spune că va veni la ucenicii săi prin Duhul Sfânt.

Cea mai frumoasă și completă formă de prezentare a Duhului Sfânt se găsește nu în tratate teologice complexe, ci într-o scurtă și profundă rugăciune, ce îi este direct adresată, numită rugăciunea „Împărate ceresc” și cu care începe aproape orice slujbă, rostindu-se aproape tot timpul anului bisericesc, de la Rusalii și până la următorul Paște. Adică, o rugăciune tot atât de importantă ca și „Tatăl nostru”.

Împărate ceresc, Mângâietorul, Duhul Adevărului, Care pretutindenea ești și toate le plinești, Vistierul bunătăților și Dătătorul de viață, vino și Te sălășluiește întru noi, și ne curățește pe noi de toată întinărirea, și mântuiește, Bunule, sufletele noastre. Amin.

Aici regăsim toate însușirile importante ale Duhului Sfânt.

1 Împărat ceresc. Desemnează divinitatea Duhului Sfânt, ce-a de-a treia persoană a Sfintei Treimi, egală cu Tatăl și Fiul. De altfel, pentru a preciza foarte clar firea divină a Duhului, al doilea Sinod Ecumenic (Constantinopol, 381) va dedica articolul 8 din Crez faptului că noi credem în Duhul Sfânt ca fiind Dumnezeu „Domnul de viață Făcătorul, Care din Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și slăvit, Care a grăit prin proroci”.

2 Mângâietor. Însuși Hristos arată că Duhul Sfânt va mângâia lumea, cum și Iisus a făcut-o. El promite ucenicilor (întristați la auzul veștii că Hristos se va sui la Tatăl) că nu îi va lăsa orfani, ci va veni la ei, dar sub altă lucrare, veșnică: „Și Eu Îl voi ruga pe Tatăl, și alt Mângâietor vă va da vouă, pentru ca în veac să rămână cu voi” (Ioan 14, 16).

3 Duhul Adevărului. Tot Hristos spune că Duhul Sfânt este un Duh al Adevărului divin, în cadrul aceleiași promisiuni de revenire la ucenici: „Duhul Adevărului, pe Care lumea nu-L poate primi, pentru că nu-L vede și nici nu-L cunoaște;

(continuare in pag. 2)

Cine este Duhul Sfânt?

Preot Eugen Tănăsescu

(continuare din pag. 1)

Îl cunoașteți voi, de vreme ce la voi rămâne și întru voi va fi” (Ioan 14,17). Aici, termenul „lumea” nu desemnează creația întregă, ci lumescul, tot ceea ce întoarce spatele lui Dumnezeu, și pentru care nici Hristos nu se poate ruga, nu pentru că n-ar vrea sau n-ar putea, ci pentru că nu este cunoscut de lumesc: „Iar viața veșnică aceasta este: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos, pe Care L-ai trimis... Eu pentru aceștia Mă rog; nu pentru lume Mă rog, ci pentru cei pe care Mi i-ai dat, că ai Tăi sunt” (Ioan 17, 3 și 9).

De altfel, Adevărul divin (Hristos Însuși) este singurul care eliberează omul din robia păcatului și îi redă adevărata libertate. „Dacă veți rămâne întru cuvântul Meu... veți cunoaște adevărul, iar adevărul vă va face liberi”. Însuși Hristos se auto-definește ca fiind Calea, Adevărul și Viața. Este și motivul pentru care Duhul Adevărului mai este numit și Duhul lui Hristos, cel prin care Hristos lucrează în Biserică. „Dar când va veni Acela, Duhul Adevărului, El vă va călăuzi întru tot adevărul; că nu de la Sine va grăi, ci cele ce va auzi va grăi și pe cele viitoare vi le va vesti. Acela Mă va slăvi, pentru că dintru al Meu va lua și vă va vesti.” (Ioan 16,13) ca și la „Iar când va veni Mângâietorul, pe Care Eu vi-L voi trimite de la Tatăl, Duhul Adevărului, Cel ce din Tatăl porcede, Acela va mărturisii despre Mine” (Ioan 15,26).

De aceea, Rusaliile sunt ziua de naștere a Bisericii lui Hristos, căci fără Duh Sfânt nu există Biserică.

4 Duhul este pretutindeni. Fiind Dumnezeu, Duhul Sfânt este omniprezent. Cu toate acestea, există un singur loc unde nu poate fi prezent: lumea păcatului, care nu poate cunoaște sfințenia lui Dumnezeu. Căci sfințenia nu este ceva magic, care vine peste om împotriva voinței sale sau fără ca el să cunoască. Dimpotrivă, sfințenia este asumare deplină și conștientă a unei vieți morale.

5 Duhul le (im)plinește pe toate. Când Dumnezeu a făcut lumea, a privit și a văzut că toate erau „bune foarte”. Adică erau bune potrivit scopului cu care au fost făcute. Dar împlinirea acestui scop nu se face decât prin exercitarea binelui, a virtuților, a sfințeniei. Când nu se întâmplă aceasta, apare opusul, adică răul. Prin urmare, binele nu se poate împlini decât prin Duhul Sfânt, adică prin iubire și adevăr. Căci doar iubirea și adevărul pot împlini scopul existenței. Fără ele (implicit, fără Duhul Sfânt), lumea n-ar mai avea rost, devenind un loc al suferințelor inutile, cauzate de rămânerea în imperfecțiune.

Poate părea alambicată explicația de mai sus, dar să ne gândim: De unde suferința și răul din lume? Cum pot fi ele depășite, dacă nu doar prin iubire și adevăr? Adică, printr-un Duh Sfânt. Căci prin termenul „duh” se înțelege definirea unei stări sufletești, a unei atitudini duhovnicești. Care poate fi bună sau rea. De aceea, nu există doar Duh Sfânt, ci și duhuri rele, „căzute” din înălțimea sfântă a iubirii.

Sfințenia înseamnă iubire. Iar lucrarea în lume a Duhului Sfânt este, în esență, lucrarea iubirii. Căci, dincolo de toate teologisirile despre Dumnezeu, rămâne un adevăr simplu și etern: „Cel ce nu iubește, nu L-a cunoscut pe Dumnezeu, fiindcă Dumnezeu este iubire” (1 Ioan 4,8).

Dacă am vorbit de însușirile și lucrarea Duhului Sfânt, se cuvine să amintim și roadele Duhului Sfânt. Ele sunt amintite atât în Noul Testament, cât și în Vechiul Testament.

Astfel, Sfântul Apostol Pavel spune că: „roada Duhului este iubire, bucurie, pace, îndelungă-răbdare, bunătate, facere de bine, credincioșie, blândețe, înfrânare, curăție” (Galateni 5, 22-23).

La rândul său, unul din marii profeți ai Vechiului Testament, Isaia, prorocind despre pogorârea Duhului Sfânt peste Iisus Hristos (Porumbelul de la Bobotează), spune așa: „Duhul lui Dumnezeu se va odihni peste El, Duhul înțelepciunii și al înțelegerii, Duhul sfatului și al tăriei, Duhul cunoașterii și al evlaviei; Duhul temerii de Dumnezeu Îl va umple; nu după slava de dinafară va judeca, nici după cele spuse va mustra” (Isaia 11, 1-3).

6 Vistierul bunătăților. Formula concluzionează tot ce am scris mai sus despre roadele Duhului, care sunt numite „bunătăți”. Iar Duhul este „vistierul” lor, adică depozitarul și administratorul lor, Cel ce le generează și le aduce omului, dacă acesta le vrea.

7 Dătător de Viață. În înțeles teologic, Viața este trăirea omului în Dumnezeu, prin cunoașterea Lui. Dar și termenul „cunoaștere” este complex, el desemnând nu doar luarea la cunoștință a ceva, ci experiența aceluia ceva, trăirea intimă a unor adevăruri. Prin urmare, dacă Hristos este Viața, Duhul Sfânt îl aduce lumii pe Hristos, sfințind întreaga creație.

Pentru a evidenția și mai bine această însușire, Hristos spune: „Duhul este cel ce dă viață; trupul nu folosește la nimic” (Ioan 6,63) Aici, Hristos nu spune că trupul nu are nici o valoare, cum greșit s-ar înțelege că, în raport cu Viața, trupul nu este nici sursa cunoașterii lui Dumnezeu, nici sursa vieții veșnice, nici măcar a vieții biologice, fiind cel care o primește. Lipsa de „folos” se referă așadar la imposibilitatea trupului de a fi sursa sfințeniei, ci doar primitivul ei (prin găzduirea sufletului).

De altfel, este greu de închipuit că omul poate exista în mod autonom, doar prin sine și doar pentru sine (deși unii chiar așa cred). Cheia întregii noastre existențe este Dumnezeu - Sfânta Treime. Căreia îi și dedicăm a doua zi de Rusalii. Zi de sărbătoare legală, dar nu pentru autodistrugerea omului, ci pentru unirea lui cu Dumnezeu.

De altfel, n-ar fi nepotrivit ca, fiind o zi liberă datorită lui Dumnezeu, să ratăm întâlnirea cu El? E ca și cum, fiind învoiați de la muncă pentru a ne cununa, ratăm sosirea la nuntă, părăsind mirele/ mireasa și plecând pe nu știu unde. Să avem grijă ca Sărbătorile să fie un prilej de înfrumusețare a sufletului, nu unul de pagubă. Această mai cu seamă cu cât în Ortodoxie, imediat după Botez, creștinul este uns cu Sfântul și Marele Mir, pecetluirea duhovnicească a Sfântului Duh. Astfel, Duhul Sfânt este deja asupra noastră, trebuie doar să-l punem în lucrare spre a rodi faptele cele bune ale sfințeniei.

În iconografie, Duhul Sfânt este simbolizat prin două reprezentări majore: porumbelul și focul. Acestea fac trimitere atât la roadele Sale, cât și la lucrarea Sa sfințitoare. Porumbelul este consacrat ca simbol universal al păcii, iar focul este simbolul vieții duhovnicești, un foc al inimii, foc al dragostei de Dumnezeu și aproapele. Când ucenicii se întâlnesc cu Hristos cel Înviat, mărturisesc: „Oare, nu ardea în noi inima noastră, când ne vorbea pe cale și când ne tâlăuia Scripturile?” (Luca 24, 32).

Concluzie: Duhul Sfânt este Dragoste și Adevăr. Nu ratați întâlnirea cu El în inimile voastre!

PS. Am fost întrebat de ce binecuvântăm frunze de nuc sau tei. Pomii aceștia au un simbolism apropiat de cel al Duhului Sfânt. Nucul, se știe, are efecte terapeutice, umane și veterinare. La fel și Duhul Sfânt, are efecte terapeutice asupra sufletului. Iar teiul, pe lângă faptul că are flori medicinale, știți ce frumos miroase? Asemenea Duhului Sfânt, care ne înmiresmează viața cu iubire și adevăr!

